

JULIJ	
17 P. Aleksij	+
18 S. Kamil	+
19 N. 7. pobink.	+
20 P. Hieronim	+
21 T. Praksed	+
22 S. Maria Masd.	+
23 C. Apollinar	+
24 P. Kristina	+
25 S. Jakob. apost.	+
26 N. 8. pobink.	+
27 P. Krištof. muč.	+
28 T. Viktor	+
29 S. Marta	+
30 C. Julita. dev.	+
31 P. Ignacij. Lojol.	+

AMERIKANSKI SLOVENEK

PRVI SLOVENSKI LIST V AMERIKI

Geslo: Za vero in narod — za pravico in resnico — od boja do zmagel.

GLASILO SLOV. KATOL. DELAVSTVA V AMERIKI IN URADNO GLASILO DRUŽBE SV. DRUŽINE V JOLIETU; S. P. DRUŽBE SV. MOHORJA V CHICAGI; ZAPADNE SLOV. ZVEZE V DENVER, COLO, IN SLOVENSKE ŽENSKÉ ZVEZE V ZEDINJENIH DRŽAVAH.

(Official Organ of four Slovenian Organizations)

NAJSTAREJŠI
IN NAJBOLJ
PRILJUBLJEN
SLOVENSKI
LIST V
ZDRUŽENIH
DRŽAVAH
AMERIŠKIH.

STEV. (NO.) 145.

CHICAGO, ILL., ČETRTEK, 23. JULIJA — THURSDAY, JULY 23, 1936

LETNIK (VOL.) XLV.

Nejasnost položaja na Španskem - Zavezniki konferirajo

Civilna vojna na Španskem divja naprej in odločitev še ni padla, katera stran bo zmagala. — Obe strani poročate o zmagah. — Razkol je nastal tudi v mornarici in vladni podmornik je potopil uporno ladjo.

Tangier, Moroko. — Včeraj je prišlo do prvega spopada na morju. Upornikom se je posrečilo zanesti razkol tudi med mornarje in tako se je več bojnih ladij uprlo in potegnilo z uporniki. Nekaj milj na odprtem morju je začel kanonjski čoln Dato iz Ceute streljati na tukajšnje mesto, katerega je vladni podmornik takoj napadel in torpediral. Kanonjski čoln se je nato potopil.

Madrid, Španija. — Že v drugič tekom zadnjih 24 ur so se dvignili uporniki v prestolnici republike z upanjem, da zavzamejo vladno, toda oba krat pravi poročilo, so jih vladne čete razpršile. V Madridu so se vladne čete silno zbarikadirale. Vse ulice neprestano nadzirajo motorne čete in najmanjši nered je takoj opažen. Iz prestolnice je odšlo okrog 60.000 vladnih vojakov v štirih smereh proti upornikom. V severnem delu države izjavljajo da vladne čete še vedno obvladujejo položaj. V južnih krajih so se revolucionarji še bolj utrdili svoje pozicije in kakor zgleđa civilna vojna ne bo še tako kmalu pojenjala. Vlada je mobilizirala vse delavce od 18 do 50 let starosti za vojno službo. Deželsko ljudstvo pa simpatira bolj z upornimi desničarji, kakor z ljudsko fronto levčarjev.

London, Anglija. — Zadnja poročila govore o visokih zgubah na obeh straneh. Govori se, da je bilo tekom štirih dni pobitih več, kakor 25 tisoč ljudi po vsej deželi. Vladni aeroplani so zlasti v južni provinci Seville pobili veliko število ljudi s strojnimi in bombami. Včeraj pa so zasegli že tudi uporniki več letal in tako zdaj patrolirajo nad Moroškim obrežjem in ožino. Na več krajih so se pridružili upornikom tudi železničarji in tako je na več krajih ves promet paraliziran.

Pariz, Francija. — Francoski poročevalci poročajo, da so v Barceloni strmoglavili revolucionarji katalonskega predsednika Luis Companys in vse katalonsko generaliteto ter zdaj kontrolirajo Barcelono in mnogo okolice. Ako se je to zgodilo, potem bo vlada v Madridu počasi obkoljena od vseh strani. Na bojni ladji Jaime so se uprli mornarji, ubili kapitana in sami krmarijo po morju.

Kljub temu, da je vlada še vedno v posesti Radio postaje in da neprestano svari in odaja poročila, da je vlada v kontroli vsega, se upor širi naprej in je malo upanja na kako pomirjenje.

Zadnja poročila, ki so prišla v svet skozi strogo vladno cenzuro, govore da so uporniki zmagovali tudi v severni Španiji in da se nahajajo uporne čete komaj 30 milj od Madrida.

Anglija, Francija in Združene države so poslale vsaka po par bojnih ladij v španske vode za varstvo njihovih podanikov na Španskem.

TURČIJA UTRDI DARDANELE

Deset glavnih držav dovolilo Turčiji, da sme zopet utrditi dardanelske ožine.

Montreaux, Švica. — Zastopniki desetih različnih držav kot Anglije, Francije, Belgije, Rusije, Grčije, Rumunije, Jugoslavije, Australije in Bulgarije so prišli do soglasja, da se izda uradno dovoljenje Turčiji, da utrdi obe strani dardanelskih ožin, ter da obe teritorialne okolice zaseže s svojim vojaštvom.

Edino Japonska ni podpisala dogovora in si je pridržala pravico za premislek in proučitev tega sklepa.

ILLINOJČANI GREDO V TOPEKA

Springfield, Ill. — Iz Illinois se bo podalo te dni več kakor 1000 avtomobilov na pot v Topeko, kjer bodo prisostvali kot pristaši republikanske stranke, strankinim svečanostim, ko bodo predstavniki stranke svečano in po določenem obredu obvestili Landona, da je izbran za strankinega kandidata.

ZVEZDA REPATICA SE VIDI

Chicago, Ill. — Že v mesecu maju je odkril avtomobilski mehanik Leslie Peltier v Defphos, Ohio, malo zvezdo repatic, ki je dobila vsled tega po njem ime "Peltierjev komet." Zadnje čase se zanimajo za ta komet vsi zvezdoslovci. Pojavila se vsak večer nekako po 10 uri na skrajno vzhodno-severnem nebu, odkjer vzhaja in pride do 4 ure zjutraj skoro na sredjo neba, kjer polagoma izgine po bližajoči se jutranji zarji. Opažati jo bo do 15. avgusta, nakar bo izgubila. Vidi se v jasnih nočeh najboljše zunaj na deželi v temnih krajih. V mestih jo zakrijejo odsevni luči. Za dober gled je treba imeti daljnogled. Zvezdoslovci pravijo, da je repatica oddaljena od zemlje nekako 50 milijonov milj.

SMITHA PROSIJO, DA NAJ POMAGA

Baltimore, Md. — John Hamilton, kampanjski vodja republikanske stranke, se je zapopel sestati z Alfred Smithom, bivšim demokratskim predsedniškim kandidatom leta 1928. Dasi je bil sestanek tajen, se je vseeno izvedelo, da ga je Hamilton prosil, da naj pomaga republikancem, da porazijo Roosevelta v jeseni. Čudna so pota politike.

KRIŽEM SVETA

Dallas, Texas. — Silni vihar, ki je divjal po državi Texas, je povzročil ogromno škodo po vsej državi. V Dallasu se vrši letos razstava k stoletnici. Vse stavbe, ki so zgrajene le začasno za razstavo so silno poškodovane od viharja in samo tu je nad \$100.000, materialne škode.

London, Anglija. — Delegacija angleške strokovne unije, je včeraj sprejela resolucijo, s katero izraža španskim delavcem vsi moralni pomoč v sedanjem boju proti nedemokratskim elementom.

Lisbona, Portugalska. — V kaskaškem zalivu se je tukaj smrtno ponesrečil z letalom španski general Jose Sanjurjo, monarhistični pristaš. Pred dvema letoma je aktivno vodil monarhistični upor na Španskem. Pravijo, ako bi se sedanjji upor posrečil bi Sanjurjo bil najbrže izbran za predsednika desničarjev.

Bogota, Columbia. — Poverni potresni sunki so se pojavili v tukajšnji okolici, ki so zopet povzročili delno škodo na poslopih. Prebivalstvo je postalo zopet tako zbegano, da je zbežalo iz vseh mest in vasi, na presto na polje boječ se katastrofe.

Mexico City, Mehika. — V državi Durango se je sprl z oblastmi in vlado general Trinidad Mora. Zbral je skupaj krdelo upornikov in napadel lokalne oblasti. Vzel je mestecu Villahermosa v roke oblast in vladal dokler ga niso prepodile vladne čete, ki ga sedaj zasledujejo po gorovju.

SESTANEK V LONDONU

Anglija, Francija in Belgija se posvetujejo o evropskih razmerah.

London, Anglija. — Danes se sestanejo v Londonu na posebno povabilo angleškega zunanjega ministra Edena, francoski ministerski predsednik Blum in belgijski premijer Van Zeeland. Sestanku bo prisostval tudi angleški premijer Baldwin.

Sestanku se pripisuje velika važnost. Vse tri države bodo pripravile svojo skupno fronto in stališče, ki ga bodo zavzemale na septemberski konferenci, na katero ste povabljeni tudi Nemčija in Italija.

Gre zato, da se v Evropi zopet upostavi nekako zanesljivo ter kolikor mogoče stalno razmerje. Mussolinijeva zmaga v Abesiniji, Hitlerjeva nepokorščina z ozirom na versailški mir in zdaj novo grozeče vprašanje glede Gdanska, dela vsem prestolnicam v Evropi nemale skrbi. Gre za to, se bo li dalo računati v bodoče na kako upoštevanje raznih dogovorov in pogodb, ali pa bo vsaka sila v Evropi hodila čisto svoja neodvisna pota, kar se tiče mednarodne polike na evropski celini.

NARAVNI PLIN ODKRIL

St. Louis, Mo. — Ne daleč od reke Missouri v tukajšnjem predmestju živi samec, vojni veteran W. H. Terpening. Ima malo zasilno hišico, podobno lopi. Hotel si je izkopati vodnjak. Ko je kopal kakih 18 čevljev globoko, je začel zabijati dolgo cev v mehko zemljo, misleč, da vsaki čas doseže vodni izvirek. Ko je zabil kakih 35 čevljev cevi v mehko zemljo, je začel po cevi prihajati na dan plin. Ta je hitro zamašil cev, nato pa isto združil z drugo manjšo cevjo in je za poskušnjo napeljal cev v hišico in isto spojil s pečjo. Tam je našel in plin prav dobro gori, na katerem si zdaj imenovani Terpening lepo brezplačno kuha.

Iz Jugoslavije.

Težka prometna nesreča pri Sv. Križu pri Rogoški Slatini, kjer je na železniškem križišču vlak zadel v avto in ga razbil. — Slovenija ima 1.200.000 prebivalcev. — Smrtna kosa. — Nezgode in novice.

Huda nesreča na železniškem križišču

Rogaška Slatina, 6. julija. — Danes se je pri Sv. Križu pri Rogoški Slatini na križišču banovinske ceste Rogoška Slatina-Rogatec in železnice zgodila huda prometna nesreča, ki je zahtevala poleg velike materialne škode dve človeški življenji.

Ko je vozil ob 2 popoldne osebni vlak iz Rogoške Slatine proti Rogatecu skozi križišče, je istčasno vozil po cesti od Rogatca avtomobil zagrebške tovarne proti Rogoški Slatini poltovorni suhomesnatega blaga Mlinek in Šlegr. Ker na tem mestu ni nobenega dobrega pregleda na progo zaradi cestnega in železniškega ovinka in radi ob strani ležečih hiš, je menda šofer opazil vlak šele nekaj metrov pred samim progo, tako, da motornega vozila ni mogel več ustaviti, da bi se izognil usodni nesreči. Ravno, ko je vozil čez progo, je pridrvela lokomotiva in zgrabila avto s prednjimi oddelki na zadnjem delu ter ga nato vlekla celih 100 m po progi. Vsled udarca se je avto popolnoma razbil. Zaloga blaga, suho meso in klobase pa se je raztresla po progi. Na avtomobilu so sedeli trije moški, od katerih sta bila dva takoj pri udarcu lokomotive v avtomobil mrtva, sam šofer pa je dobil težke poškodbe in se tudi bori z življenjem.

Prebivalstvo v Sloveniji

Ljubljana, 28. junija. — Higijenski zavod v Ljubljani je sestavil podatke o gibanju prebivalstva v Sloveniji v teku lanskega leta. Iz te statistike je razvidno, da se je število porok od 1934 na 1935 povišalo od 7515 na 8028, nasprotno pa se je zmanjšalo število novorojencev od 28.900 na 27.961. Važno je zabeležiti, da se je lani povišalo število nezakonskih otrok od 3281 na 3347, zmanjšalo pa se je število mrtvorojenih od 682 na 609.

Lani se je nadalje povišalo število smrtnih primerov za okoli 1000, točno od 16.522 leta 1934 na 17.467 leta 1935. Zaradi tega je tudi bilanca lanskega gibanja prebivalstva neugodnejša kakor leta 1934. Leta 1934 je znašal prirastek (rojstva manj smrti) 11.666, lani pa samo še 9885. Omeniti pa moramo, da je imelo l. 1934 rekordno nizko število smrtnih slučajev.

Na podlagi izkazov o gibanju prebivalstva ceni Higijenski zavod število prebivalstva v naši banovini v zadnjih letih:

31. dec. 1932.....	1.166.837
31. dec. 1933.....	1.177.501
31. dec. 1934.....	1.189.167
31. dec. 1935.....	1.199.062

Nesreča pri zvonjenju

Pred kratkim, je neke sobote popoldne, ko so se kopicili oblaki in obetali hudo nevihto, šla žena Josipini Tajčevi v Korčičah pri Sv. Tomažu. Za tatinsko dekló ška v Strajah pri Kamniku zvo-

nit v cerkveni zvonik za hudo uro. Med zvonjenjem je naenkrat tresčilo v strelodov zvonika približno 2 m od tal pa se je strela od strelodova odcepila, švignila okrog zvonika, nato pa v zvonik, kjer je g. Turnškova zvonila. Puhjo je podrl ter občutno poškodoval po desni strani telesa. Takoj so bližnji sosedje poslali voznika v Kamnik po zdravnika, ki ji je nudil prvo pomoč. Gospa Turnškova je izven nevarnosti.

Smrtna kosa

V Ljubljani je umrl Edvard Ošaben, nočni čuvaj v kurilnici Ljubljana. — Na praznik sv. Petra in Pavla je umrl Ivan Szelepecz, častni kanonik, župnik in dekan v Murški Soboti. Zadel ga je kap. Rojen je bil leta 1872 v Murški Soboti. Novo mašo je pel leta 1896. — V Mostah, (Ljubljana), je umrl Anton Kugovnik, hišni posestnik. — Na Pobrežju pri Mariboru je umrla Marjeta Vidmajer, vdova po kaznilniškem pazniku, stara 73 let. — V Mariborski bolnici je umrl Jakob Polančič, star 61 let.

Vrela smola

V železniški delavnici v Mariboru se je težko ponesrečil delavec 38 letni klesar Alojz Klamer. Med delom mu je namreč bruhnila v obraz vroča smola in ga nevarno opekla.

Velika škoda

Celih 65.000 dinarjev škode trpi posestnik Valentin Čegovnik iz Šelenberga pri Guštanju, kateremu je zgorelo gospodarsko poslopje in deloma tudi hiša.

Sejmarji so izgubili krave

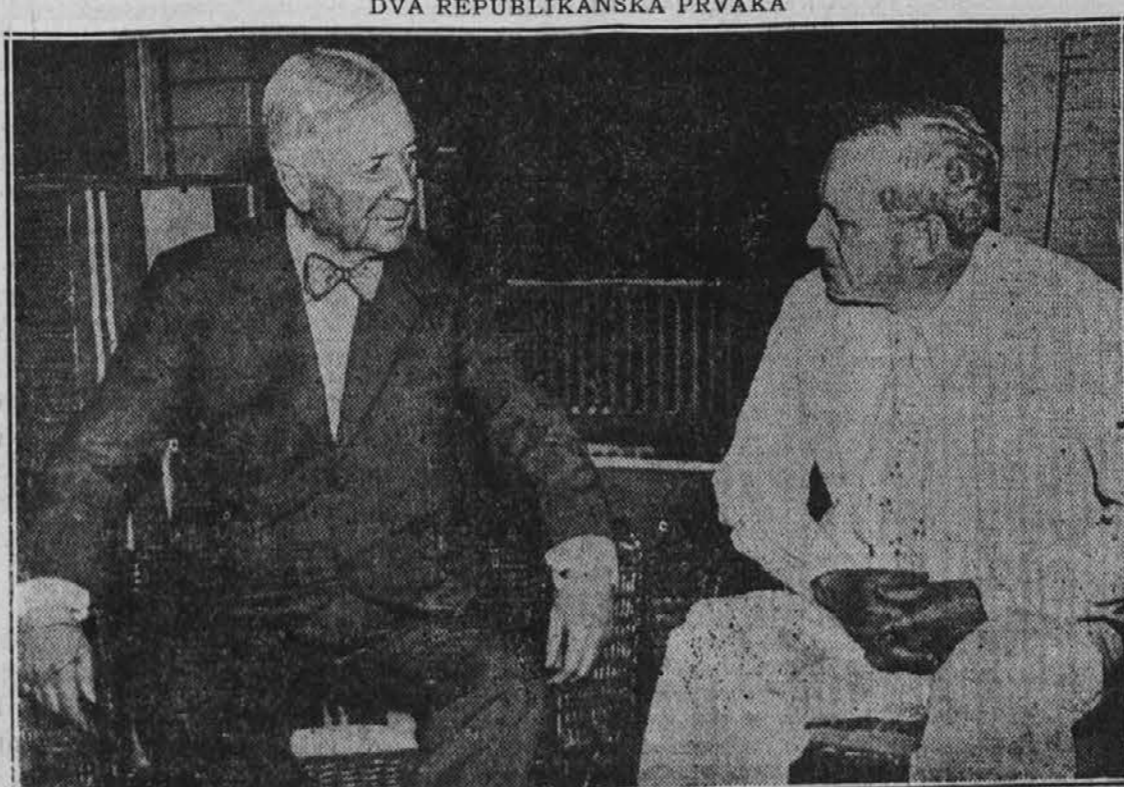
Po živinskem sejmu meseca junija v Mariboru, so ostale po sejmu na sejmišču tri krave brez gospodarjev. Ljudje so na ta slučaj opozorili stražnika, ki si ni vedel drugega pomagati, kot da je krave odgnal v hlev poleg klavnice, kjer naj počakajo svojih gospodarjev.

Jubilej šole

Letos so ob zaključku šolskega leta praznovali ob enem tudi 125 letni jubilej ustanovitve šole v Črni. Iz šolske kronike, ki je edini pisani vir črnske zgodovine je razvidno je bila črnska šola ustanovljena na pobudo grofa Jurija Thurna iz Pliberka leta 1811. Do leta 1823 je bila šola privatna, oziroma občinska ustanova. Omenjenega leta jo je knezoškofijski ordinarijat lavantinski vzel pod svoje nadzorstvo.

Tatvina

Za 12.250 dinarjev razne obleke in perila je odnesla 40 letna dekla Ana Keferjeva posestnici in obetali hudo nevihto, šla žena Josipini Tajčevi v Korčičah pri Sv. Tomažu. Za tatinsko dekló ška v Strajah pri Kamniku zvo-

Governor Alfred M. Landon, iz Kansasa, letošnji republikanski predsedniški kandidat konferira glede farmerskih zadev s bivšim guvernerjem države Illinois, Frank O. Lowden.

AMERIKANSKI SLOVENEK

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki.

Ustanovljen leta 1882.

Izida vsak dan razen nedelj, ponedeljnikov in dnevo po praznikih.

Izda se v tisku:

EDINOST PUBLISHING CO.

Naslov uredništva in uprave:

1849 W. Cermak Rd., Chicago

Telefon: CANAL 5544

The first and the Oldest Slovene Newspaper in America.

Established 1882.

Issued daily, except Sunday, Monday and the day after holidays.

Published by:

EDINOST PUBLISHING CO.

Address of publication office:

1849 W. Cermak Rd., Chicago

Phone: CANAL 5544

Naročnina		Subscriptions	
Za celo leto	\$5.00	For one year	\$5.00
Za pol leta	2.50	For half a year	2.50
Za četrt leta	1.50	For three months	1.50
Za Chicago, Kanado in Evropo:		Chicago, Canada and Europe:	
Za celo leto	\$6.00	For one year	\$6.00
Za pol leta	3.00	For half a year	3.00
Za četrt leta	1.75	For three months	1.75
Posamezna številka	3c	Single copy	3c

Dopisi važnega pomena za hitro objavo morajo biti dopisani na uredništvo vsak dan in pol pred dnevom, ko izide list. — Za zadnje številko v tednu je čas do četrtega dopoldne. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopisov uredništvo ne vrača.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Revolucija na Španskem

Na Španskem divja te dni bratomorna vojna. Zunanjemu opazovalcu je težko doumeti španski temperament. Svoje posebne vrste je.

Pred prevratom, to je, ko je bil kralj Alfonz pognan z prestola, je monarhistična vlada največ sama povzročila svoj propad. Kakor povsod, dinastije se držijo trdovratno in so naravnost slepe za vsak modernizem v družbi. Drže se starih načinov tako trdovratno, da pride do resnih in usodnih posledic.

Sodobnim ljudem ni mogoče zašiti usta, jih držati v nekaki kletki ter jim dati samo to in toliko, kolikor se kaki zapeti monarhistični osebi zljubi. Ljudstvo hoče svobodo. In zlasti ko vidi, da je po sosednih deželah drugače, boljše, več demokratične, itd. začne kmalu tudi samo hrenpiti po tem. Baš v tem pogledu so si doslej še vse dinastije po Evropi same sebi izkopale svoje grobove. Edino pametna je dinastija na Angleškem in posledice so, da je povrečen Anglež bolj zadovoljen in ima več svobode in pravic, kakor pa skoro kjerkoli drugi državljani drugih držav.

Tudi na Španskem je zavrelo. Nižji sloji so gledali desetletja, da se s njim enakim slojem na Francoskem, na Angleškem in drugih krajih mnogo boljše godi kakor njim. Nastopili so in otresli so se jarma. V mešanici prevrata, pa so se seveda polastili oblasti drugi politični tirani, ki so pa začeli vladati z fanatizmom, mesto da bi dali narodu res pravo demokracijo, prostost in svobodo. In tako se vrtili takozvani "hudobčev vrtinec" naprej in prinaša v špansko politično življenje vse polno zla in gorja.

Radikalci levčarji so zadnje čase prekruto nastopali, misleč, da bodo čez noč vse prekrusili in pridobili za svoje ideje, kar pa ne gre. Kjer ni šlo, so rabili svojo politično moč in se začeli značati prav po diktatorsko. Posledice, temperament je zavrel na drugi strani, na desnici, in Španija se zviža v civilni vojni prav te dni.

Španija je razburjena in bo še nekaj časa ostala razburjena. Zna jo mučiti še prav huda politična vročina. Toda sčasoma se bo pomirila in bo našla samo sebe.

Angleški upliv peša

Očividno je, da Velika Britanija nima več tistega ogromnega upliva v Evropi, kakor ga je imela dolga stoletja sem. Zlasti po diplomatičnem fiasku z Italijo, je angleški upliv zelo obledel.

Tega se angleški državniki prav dobro zavedajo in zdaj skušajo popraviti zavoženo politiko v Društvu narodov. V Londonu kajpada zavračajo krivdo na bivšega francoskega ministerskega predsednika Lavala, češ, da je ta vse pokvaril s svojim flirtanjem z Italijo.

Društvo narodov obstoji samo še na papirju in je brez vsake moči. Zdi se, da je Anglije, ki je prav zaprav največ interesa imela v Društvu narodov, kar sram tega svojega političnega otroka. Pray je povedal neki list v Berlinu, ko je zapisal: Društvo narodov je zdaj kakor mrlič na mrtvaškem odru. Nobenega pa ni zraven, ne njegovih staršev, ne pokroviteljev, da bi mu poskrbeli dostojen pogreb. H pogrebu noče nobeden.

Da, res je tako. Na drugi strani pa se čuje, da se Anglija dobro zaveda svoje velike odgovornosti v sedanji splošni mednarodni mešanici. V Londonu so prepričani, da ne bo dolgo, ko se bodo na kontinentu strašno spopadli. Ker pa ni jasnega vidika, kako se bo sukala mednarodna politika, se drži zvižta Anglija rezervirano. Povsod skuša miriti, z vsem skuša biti v kolikor mogoče v dobrih odnošajih, da bo lahko v kritičnem času imela proste roke in se nagibala zdaj tja, zdaj tam, kakor bo že bolje kazalo in večje koristi za Anglijo.

Točasno ima na svojih svetovnih potih dve nevarne tekmovalki, ki sta Rusija in Italija. Slednja ji dela napotje v Sredozemlju, prva pa v Indiji in na Daljnem vzhodu. Obe bi rada ponižala in tudi skrivno dela na to. Ako ji uspe, se bo njen prestiž zopet dvignil, če ne, pa zna angleški upliv na mednarodnem polju popolnoma otremneti.

Čudna so pota politike

Pravemu zavednemu Slovanu se sedanja politika slovenskih držav v Evropi zdi prav nerazumljiva. Vsaka izmed njih je v svojem taboru. Vse se družijo s takimi, ki so jim vse prej, nego odkriti prijatelji.

Vzemimo Poljsko. Vedno se nagiba h Nemcem, kljub temu, da vsak Slovan ve, da Hitler komaj čaka ugodnega trenutka, da plani na Gdansko in še druga ozemlja, ki so zdaj pod Poljsko. Mesto, da bi se Poljaki zblížali z Rusijo, ki je slovanska in bi se dalo na njeno pomoč nekaj računati, se družijo z drugimi.

Jugoslavija se je zdaj nekoliko naslonila na Nemčijo radi trgovskih odnošajev. Prav, če ji bo to kaj koristilo. Upati pa je, da ne preveč.

Edina, ki bi mogla štiti v Evropi Slovane je Velika Rusija. Ta je zdaj na čudnih potih. Sama je bila hudo bolna in je še na znotraj. Delno je že prebolela in delno še bo. Rusija je že zdaj najmočnejša država v Evropi, vsaj na kopnem in v zraku in obenem slovanska dežela je to. Tu je steber za Slovane, na katerega bi se morali nasloniti. Kako? Treba je najti potov. Treba se je zblížati.

Radikalne traparije bodo prej ali slej prešle v zmerne politične vode. Ruski narod bo dobil prej ali slej zopet svoje pravice. Vsaka reč le en čas trpi. Ideja slovanstva bo zopet pognala in tam bodo v zgodnjem času materinska prsa za vse Slovane, ne pa pri Germanih in zapadnih narodih, ki Slovanov že od nekdaj ne morejo, ali pa jih upoštevajo samo tedaj, kadar imajo od njih koristi.

Male slovanske države naj pazijo za svoj obstanek, vsaj toliko časa, da se opomore zopet mati slovanstva — Rusija. Ko bo enkrat Rusija sama sebe našla, bo znala najti tudi svoje slovanske otroke po svetu.

DVE NOVI MAŠI NA ISTI DAN BRATOV FRANCA IN JOZEFA SMRKE O. S. C.

Večje slovesnosti menda ni, kot je nova maša. Zato je že od nekdaj navada, zlasti med Slovenci, da si vsak želi biti povabljen na novo mašo. Pa, ne samo to. Kdor le more za slediti po eni ali drugi strani kako sorodstvo z novomašnikom, ga iztakne, pa magari, če je treba iti do desetega kolena. Zato se ob takih prilikah čuje navadno veliko in podrobno razpravljanje o zlahtništvu. Vse to pa nam priča, da so ljudje ponosni na novomašnika. In zakaj bi ne bili? Saj je mašnik ponos, ne le za celo družino, marveč tudi za naseljino in za narod iz katerega zhaja. Le pogledimo, kaj se pravi postati mašnik.

Poklic pride naravnost od Boga. Jezus je rekel apostolom — in njih naslednikom: "Ne Vi mené, ampak jaz sem Vas izbral." Le v vpoštevju teh besed je razumljivo, zakaj se mladenič v letih, ko ga svet najbolj miha in vabi in mu obeta vse mogoče, odpove uživanju in naravnim telesnim nagonom ter se odloči za Boga. Taka odpoved bi bila morda lahka za starega človeka, ki iz skušnje ve, da svet veliko objubljuje pa malo da. Za mladeniča, kateremu zlate nade rišejo najkrasnejše slike bodo-

Prav zato sem bil pa tudi jaz vesel, ko me je pri vstopu zadnje pomladi došlo pismice, v katerem me je vabil eden izmed Smrketovih ovomašnikov, naj pridem 16. junija k Sv. Stefanu v Minnesoto na dve novi maši, ki jih bosta darovala Francišek in Jožef Smrke na isti dan. Prevdarjal sem, če nisem morda v kakem sorodstvu z njima, če več ne vsaj v dvanajstem kolenu, pa tudi tega nisem mogel spraviti skupaj. Naenkrat pa mi sine misel v glavo, "aha, jo že imam." Pri istem kamnu je krščen kot jaz. To je zadosti žlahte. Na novo mašo pojdem.

Namazal sem svoj "Dodge" in neko nedeljo jutro po prvi maši, nekako ob 8. zjutraj sem stopil na štartar. Auto je malo zagral, parkrat pljunil in trmasto obstal. Pritisnil sem še z večjo silo, da se je kar zabliskalo. V hipu smo bili na cesti in iz mesta Cleveland ter jo rezali proti Chicago 60 milj na uro. O petih smb dospeli tja toda, kdo se bo brigal za take malenkosti, kot je Chicago, kadar je povabljen na novo mašo k sv. Stefanu, v Minnesoto? Mrak nas je vjel v Madison, Wisconsin. Stopil sem v čedno izgledajoči hotel, da popražam za prenočišče. "Da, imamo za dosti sob," je veselo odvrnil oskrbnik, "\$6.00 dolarjev vsaka." Prijel sem se za stol in ko pridem malo k sapi popražam: "ali izgledam kot milijonar?" Voščil sem mu prav sladko lahko noč in si mislil — na tihem, ne na glas — kar sam spi v tvojih sobah. Pozneje smo našli — (z menoj je bil Father Tarman in še par drugih) — sobe za bolj primerno ceno. Drugo jutro ob 6 smo bili že zopet na cesti in o polдне je hitel naš auto že skozi St. Paul, Minn. Tudi tukaj se nismo ustavili ampak šele v Elk River pri Rev. Joseph Trobec, mojemu prijatelju iz šolskih let. Od tukaj je še 60 milj do sv. Stefana. Kar smo bili namenjeni. Par ur počitka nam je zelo dobro delo in hvaležni smo še danes Father Josephu Trobecu in njegovi sestri za prijaznost, ki sta nam jo izkazala.

Bilo je proti večeru, ko smo konečno dospeli do stolp sv. Stefana, kjer župnikuje Rev. John Trobec, starejši brat izmed Trobecovih gospodov. Nobenih težav nismo imeli, ako izvzamemo težave, ki jih je imel naš 10 letni spremeljevalec, Ludvik Lekan, s svojim želedecem. Opazili smo namreč takoj prvi dan in drvo uren na poti, da njegov minister za notranje zadeve nič ni bil zadovoljen s tem zibanjem na avtomobilu. Ludvik se je moral parkrat nasloniti van čez okno in nobeden izmed nas ga ni hotel vprašati po čem gleda. Od takrat naprej pa do konca poti je Ludvik rajši malo lakote trpel, kot da bi se prepiral z želedecem. Ali mi je treba praviti, da mu je večerja pri Trobecovih šla izredno slast?

Napočil je dan pred novima mašama. Pri Smrketovih so se pripravljali na sprejem odličnih gostov, sinov, Franceta in Jožeta — novomašnikov. Vse delo na polju so za par dni prekinili. Zakaj bi ga pa ne. Danes bota stopila v hišo dva njihova sinova kot novomašnika tretji pa kot bogolovec. Za tak izreden slučaj, je treba dajati vse okoli hiše v najlepši red. Kako malo družin je, ki bi se mogle ponášati s tako izredno srečo. Smrketova gospoda spadata v red sv. Križa, "Croiser Fathers." Oba sta preko šest čevljev visoka, vitka in ravna kot topola. Oba sta veseloga značaja in ljubita zlasti slovansko petje in slovansko govorico, katero obvladujeta malo ne perfektno. Le škoda, da najbrže ne prideta med Slovence, ampak, kot sem čul, sta namenjena za profesorja na višji šoli. Ne bom popisoval kdaj in kako sta prišla težko pričakovana gosta domov. Lahko pa si mislimo, da dolgo ni kak oče sprejel svojih sinov s takim očetovskim ponosom in tako radostjo, kot jih je Smrketov oče tisti večer. Tudi ni katera mati v zgodovini ameriških Slovencev bolj iskreno in z večjo hvaležnostjo do Boga objela katerega izmed svojih otrok, kot je Smrketova mati pritisnila svoja sinova na ljubeče materino srce. In kdor je slišal govoriti gospoda Franceta in Jožeta o svojih starših, ve, da ni izlepa bolj hvaležnih otrok, ki bi z večjim in hvaležnim spoštovanjem poljubili svojo mater, kot sta jo ona dva ob tem svidenju. Pri cerkvi so se tudi vršile priprave. Fantje in dekleta so prišli že takoj popoldne, da spletejo in obesijo vence, postavijo mlaže in okinčajo cerkev od zunaj in znotraj. Veliko je bilo ugibanja, kako bi se dalo olepšati vse najboljše, kajti drugi dan je imel biti praznik, tak, kot ga ta cerkev še ni videla. Se nikoli popred niso imeli dve novi maši na eden in isti dan in to iz iste hiše. Vse je bilo v najlepšem redu, ko je napočil mrak in so se oglasili trije zvonovi, da napovedo velikih drugi dan. V župnišču so se začeli zbirati razni slovanski in drugi duhovniki, kateri so prišli od daleč. Father Trobec pa je veselo in gostoljubno sprejel svoje goste, kot je to njegova navada že od nekdaj, kar vedo vsi ameriški duhovniki. 16. junija je bil krasan dan. Zdelo se mi je, kot da hoče tudi nebe sodelovati pri tej redki slavnosti. Solnce je vželo tako ljubko in prijazno kot bi se hotelo samo veseliti velikega dneva. Nebo si je nadelo najlepšo višnjevo obleko. Bilo je visoko in prozorno, zdelo se je, da se vidi do nebes. Prva maša je bila napovedana ob 8 in druga pol 11. Točno deset minut pred mašami se je ustavila procesija faranov pred župniščem, da sprejme novomašnike in drugo duhovščino pred oltar. Iz stolpnih lin je zadonelo krasno pritrkanje, nekaj stran od cerkve pa so zagrmeli možnarji, da se

je stresla zemlja in je nesel grom naznanilo, da se pričene slovesnost, daleč po okolici. Gospod France je prvi stopil k oltarju. Še popred pa je nagovoril oba brata njih najmlajši brat Tonček v krasnih, ganljivih besedah. Male nevestice so podale novomašnikom krasne vence in pristopila sta vsak v svojem času ter začela svojo prvo sv. daritev v znamenju sv. Križa. In med tem ko je eden izmed njih daroval, so mu stregli trije bratje. Eden kot diakon, drugi kot ceremonjar in tretji kot strežnik. Pri g. Francetovi maši je imel slovansko in angleško pridigo Father Oman iz Clevelanda, dočim je g. Jožetu govoril Rev. Francišek Rant iz St. Paula. Govoril je krasne in pomenljive besede, kot drugi Augustin ali Zlatoust, ki budo ostale še dolgo v spominu vsem navzočim. Vse je šlo v najlepšem redu naprej. Pevcem sta priskočila na pomoč Father Joseph Trobec in Rev. Edwin Oman, oba izvrstna pevca, le tujec, ki tega ni vedel, bi si bil lahko mislil, da poje izbran zbor, pod vodstvom kakega strokovnjaka.

Maše so minule. Poklicani so bili starši in drugi sorodniki k obhajilni mizi, da prejmejo osebno blagoslov od sinov oziroma bratov. Marsikatero oko se je pri tem zasolžilo, ko je gledalo, kako sinova pokladata svoje posvečene roke na glave svojih roditeljev v blagoslov. Srečna oče in mati! Kolikokrat sta vidva blagoslavljala svoje otroke. Četudi so bili tu pa tam morda lahkomiselni in so vama delali škribo, kot jih delajo otroci vedno svojim staršem, ako so starši vestni. Smrketova oče in mati nista preklinjala in ne izročala svojih otrok hudučju, kot se to dogaja pri nekaterih nepremišljenih starših. Sama sta menda nekoč priznala, da sta vsak dan zmoliša še posebno molitev za svoje otroke in jih priporočala Bogu in Materi Božji v varstvo. Danes se vam vrača, danes žanjeta blagoslov, ker sta blagoslov sejala. Blagor vama. Kateri krščanski oče ali mati bi ne želela biti na vajnem mestu.

Solnce je stalo na višku svoje poti in ura je kazala na polдне, ko je končno iz stoterih srebrnih bruhanilo in je zadonela navdušeno prekrasna zahvalna pesem. Da, hvala večnemu Bogu za tak dan, za tako redko slavljenje dveh novih maš.

Ljudje so se usuli iz cerkve in zavili naravnost v lep novi ljudski dom. V pritličje je prostorna obednica, ki je te dni zelo koristno služila faranom k skupnemu obedu. Ljudje so si zopet vzeli ta dan ter naredili praznik iz njega, da so se mogli poveseliti med seboj. Ostali so skupaj cel popoldan ter se zabavali s petjem in prijaznim kramljanjem, dokler se ni prikrdel mrak na zemljo in zaključil najveselejši dan v zgodovini šentštefanške slovanske naselbine v Minnesoti.

Novomašnika bodita pobjdrav (Dalje na 3. strani.)

TARZAN IN OGNJENI BOGOVI (76) (Metropolitan Newspaper Service) Napisal: Edgar Rice Burroughs

SVOJI K SVOJIM!
Slovenska katoliška družba in slovenski trgovci in obrtniki, naročite svoje tiskovine vedno od slovenske tiskarne "Am. Slovenec".

Prijel je Niarchus Arbelo ravno se v trenutku, ko je bila ta že na obrežju globokoga jezera in jo držal z močnimi rokami. Arbelo se mu je skušala izviti na vse načine, toda Niarchus je poklical še druge na pomoč in priteklo je šest močnih možakov, ki so zgrabili Arbelo in jo tirali od obrežja.

"Morilec!" je kričala Arbelo na Niarchusa. "Bal naj te kaznuje s smrtjo!" — "Tih!" reče Niarchus zapovedovalno. "Le lepo se spravi z Baalom in pomiri se, kajti noč je bomo preizkusili pred žarečim stebrom smrti!" Nato se obrne k možem: "Spravite jo v naselje in jo dobro zavarujte v vodtini!"

"Ognjen ali voda, to je za me popolnoma vseeno," reče do tuše uzaljena Arbelo, "samo da bom enkrat za vselej prof od te zavržene dežele Canaan-ske in od tega zverinskega človeka, ki si je nadel ime Baalovega preroka." — Niarchus, dasi je bil jezen in bi jo bil najraje zadavil, se je delal, kakor da je ne čuje.

Arbelo je bila popolnoma prepričana, da je Lady Beth že vtonila v jezeru Merodach, toda živahna in utrjena angleška deklica ni nad svojim življenjem tako naglo obupala. Kljub temu, da jo je težak kos lave, ki je bil privezan za mrežo vlekla na dno, si je vendar vse prizadevala, da bi se rešila.

PISMO VSEM DOLENJCEM!

Pa tudi vsem drugim dobrim srcem, ki bi hoteli pomagati plemeniti ideji dobrodelnosti — sirotišnici za Dolenjsko.

Neka statistika, kolikor se da zanesti na njo, pripoveduje, da se je iz Slovenije izselilo nekaj nad dve sto tisoč Slovencev v Združene države. Oč tega števila jih je že mnogo leglo v grobove. Vendar pa šteje priseljena generacija gotovo še vedno precej nad sto tisoč naših ljudi.

Koliko je k temu številu naših izseljencev prispevala solčna vinorodna Dolenjska, je težko dognati. Ker pa je bila Dolenjska radi geografskega lege vedno podvržena številnejšim vremenskim katastrofom, kakor nekateri drugi kraji Slovenije in pa ker do drugega desetletja sedanjega veka ni imela praktičnih prometnih zvez s tujim svetom, je logično baš vsled takih vzrokov bila nekako gospodarsko vedno v ozadju. To pa na njene številne družine ni vplivalo dobro in tisoče in tisoče sinov in hčera prelepe Dolenjske je moralo baš radi gospodarskih vzrokov v tuji svet za kruhom in za služkom. Na podlagi tega bi bilo sklepati, da je morda Dolenjska prispevala največji del ali najvišje število slovenskih izseljencev v Ameriko.

Od Atlantika pa tja do plavega Tihega morja se vrstijo naše solčne naselbine. Nad tri tisoč milj zavzema ta daljava. In v slovenske naselbine razstreljene po tej širni daljavi naslavljenim podpisani te vrstice, v prvi vrsti sinovom in hčeram naše prelepe vinorodne Dolenjske. Za tem pa vsem dobrim slovenskim srcem, pa naj bodo že iz katerega koli dela od božjega solca obsevane prelepe božje slovenske zemlje. Slovenci smo vsi, pa bodimo in pridimo že izpod Triglava, ali pa izpod Gornjacev, ali od Krke, od Save, od Kolpe, od Soče, ali pa od Drave in Mure. Zato naj ta le prošnja velja prav vsem Slovincem.

ZAKAJ PA GRE?

Gre za dobrodelje. Tam v Šmihelu pri Novem mestu, so pred 50 leti dospeli Uboge šolske sestre Notre Dame, ter otvorile svojo redno redovno hišo, iz katere se je razvil v par desetletjih krasen redovni samostan z vzorno osemrazredno dekliško šolo ter poleg te že po vsej Sloveniji sloveča vzgojevalna gospodinj-ska šola, katero vzorno vodijo imenovane sestre že 50 let. Ta 50 letni ali zlati jubilej svojega obstanka v Šmihelu obhajajo šolske sestre Notre Dame dne 29. septembra 1936. Narod doma se pripravljaja, da bo ta jubilej proslavil kar se najbolj primerno in častno da. Posebno akcijo pa so začele bivše učence in gojenke tega šmihelskega šolskega zavoda s tem, da so se organizirale v posebno združenje z namenom, da zbero skupaj kolikor največ mogoče se da darov in s temi darovi zgrade v Šmihelu pri Novem mestu SIROTIŠNICO ZA DOLENJSKO IN BELOKRANJSKO. Ta zavod bodo izročile v oskrbo imenovanim sestram, da ga vodijo in upravljajo. Ta sirotišnica naj bi bila dostojen in primeren spomenik, postavljen ob priliki 50 letnega jubileja, odkar so se Uboge šolske sestre Notre Dame naselile v Šmihelu in pričele tam svoje vzgojno delo.

Organizirane bivše učence in gojenke imenovanega zavoda že zbirajo pridno darove za Dolenjsko sirotišnico. Toda svota, ki bo potrebna ne bo tako kmalu skupaj. Zato se z iskreno prošnjo obračajo tudi do nas izseljenih rojakov in rojakinj, da jim tudi mi priskočimo na pomoč po svojih možnostih.

KAJ ZOPET KOLEKTA?!

Predragi rojaki, le nič se ne ustrašimo. Kdor nima in ne more nič dati, se do njega tudi nič ne pričakuje. Kdor pa ima in bi lahko utrpel kak kvoderček, morda dolar, je pa prošnja, da poma-

ga. Zlasti rojaki in rojakinje iz Dolenjske. Na te posebno naslavljam to prošnjo. Je vas na deset tisoče v Ameriki. Doma bodo morda že čas deležni podpore tega zavoda kakih vaših daljnih ali bližnjih sorodniki — sirote. Pa če že to ne, deležni jo bodo drugim reveži, ki bodo tudi podpore vredni. Kot kristjani radi podpiramo ob vsaki priliki še tuje dobrodelne organizacije, pa naj prošnjo lastnih sester iz rodne grude prezremo? Ne, to ne smemo!

Zavedamo se, da so težki časi, ko vse tare kriza. Pa vendar kak mali dar bodo dobra slovenska srca še našla za ta namen, in ta zavest je podpisane privedla do tega, da je uslišal to prošnjo in jo kot tako postavil pred slovensko ameriško javnost. Nič se naj ne huduje na to prošnjo. Če komu ne bo všeč, dobro, pa jo naj položi na stran, pa bo mirna Bosna. Tisti pa, ki imajo za reveže in take stvari vsaj malo sočutja, so pa prošnja, da store v tem oziru, kar in kolikor jim razmere dopuščajo. Vsak najmanjši dar bo z hvaležnostjo sprejet. Imena darovalcev in svote bodo objavljena.

Ker bo zbirka teh darov poslana v stari kraj do časa, da bo tam do 29. septembra 1936. Določamo čas za sprejemanje teh darov DO 10. SEPTEMBRA 1936. Do tega časa so vsi, ki se bodo odločili kaj darovati v ta namen, prošnja, da pošljejo svoje darove na Uredništvo "Amerikanskega Slovencev", ki bo objavilo imena in svote darovalcev, ter na to skupno zbirko pravčasno poslalo na svoje mesto v stari kraj, za namen, za katerega se zbira.

Posebno se pa apelira še zlasti na vse one blage rojakinje po Ameriki, ki so bile morda same deležne vzgojnega pouka v samostanu šolskih sester v Šmihelu. Spomnite se vsaj ve drage rojakinje svojih nekdanjih učiteljic. Pojdite okrog svojih prijateljic in prijateljev po naselbinah in naberite v ta namen vsaka, kar more. Veliko dobro delo bote vršile s tem, ko bote zbirali darove za Dolenjsko sirotišnico.

Pokažimo se, da če tudi smo že dolgo dolgo v tujem svetu, spomin na domovino v naših srcih še živi in da na njo še nismo in ne bomo nikdar pozabili.

Vsem za vse že v naprej najlepša zahvala in iskren Bog plačaj!

John Jerich.

BIVŠIM ŠMIHELSKIM GOJENKAM IN UČENKAM!

Šmihel pri Novem mestu
Septembra letos praznujete naše učiteljice, Uboge šolske sestre de Notre Dame v Šmihelu, 50 letnico svojega obstoja in kulturno-vzgojnega dela v Sloveniji. V vrstah njihovih bivših učenk se je porodila velika misel, postaviti svojim učiteljicam-vzgojiteljicam ob tem jubileju dostojen spomenik, vreden njih in — nas. Spomenik, ki bo pričel o pretoklosti in kazal v bodočnost, postavljen v znak hvaležnosti in priznanja. Spomenik, ne lesen, ki ga razje vlaga in čas, ne kamenit, ki ostane hladen in tih, ne z zlatimi črkami v marmor, ki jih izmijejo plohe in neurja; živ spomenik jim postavimo! Odprimo svojim učiteljicam vrata novega humanega hrama, kjer bodo mogle posvetiti svoje moči v samaritanski službi do bližnjega — sezidajmo jim sirotišnico! Naj se evharističnim križem, s katerimi je vernost slovenskega ljudstva posejala naše hribočke, v lanskem evharističnem letu pridruži še ta spomenik, veren dokaz človekoljubja in socialne usmerjenosti vsega zavednega slovenskega ženstva. Saj človek ni nikdar

(Dalje na 4. strani.)

Prizor, ki kaže izgrede v Parizu med stavkarji in policijo. Vmes so tudi vojni veterani, ki nastopajo za 100% patriotizem. Njih geslo je: "Francija Francozom!"

KAJ SE SLIŠI PO SVETU?

VOJAŠKI MANEVRI

Allegan, Mich. — V osrednjem delu države Michigan se vršijo ta teden veliki vojaški manevri. So to največje vojaške vaje, kar se jih je še do sedaj vršilo na osrednjem zapadu. Nad 24,000 pehote deluje pri vajah. Ves šest kor je mobiliziran. Nad 100 bombnih letal sodeluje pri vajah. Veliko ulogo igrajo motorna vozila. Preko michiganskega jezera prevažajo vojaštvo posebni jezerski parniki. Glavni namen teh vaj, je izvršiti kar najhitrejšo mobilizacijo in dostavo vojaštva na bojno linijo.

VROČINA NA UMIKU

Chicago, Ill. — Vremenslovec J. R. Lloyd, izjavlja, da so hladni zračni valovi, ki prihajajo iz Kanade od Hudson zaliva, začasno prepodili silno vročino, ki je žgala osrednji zapad nad dva tedna. Za par dni se ni bati hude vročine, pravi Lloyd. Tudi polja so se zdajno izboljšala, po dežju v soboto in nedeljo. Po Misori, Kansasu, Nebraska in deloma po Minnesoti je pihala tako huda sapa, da je po enj krajih odnašala strehe s hiš in drugih posolij. Na jezerih se je dogodilo vsled viharjev in hudih sap več nesreč. V splošnem se je temperatura vsepovsod zdajno izboljšala.

NEDELJA MOKRA — PE TEK SUH

Francoski meteorolog Marcel Joblot se je bavil z vprašanjem, kateri dnevi v tednu so najrajši mokri. Deset let je vodil o tem vprašanju statistike, ki so mu pokazale, da je največ deževnih dni v nedeljo, potem sledijo zapovrstjo torek, četrtek, sobota, ponedeljek, sredo in petek. Petek je tedaj v splošnem najbolj suh dan tedna. Joblot pravi, da okasnem slučaju tu ne more biti govora, seveda pa tudi ne more povedati naravnega zakona, ki bi pojasnil to čudno atmosferično

dejstvo. Nekaj pa bo na tem. Kdo med nam se še ni jezil, da mu dež skoraj dosledno pokvari nedeljske izlete?

MODRA LUČ NAD ŽENEVSKIM JEZEROM

Prebivalci francoskega mesta Thonon ob ženevskem jezeru pripovedujejo o čudni luči, ki se zadnje dni prikazuje nad obalo ob jezeru. Drevesa obdaja modra luč v obliki velike krone, ki se neprestano giblje in premika. Izprva so drugod menili, da imajo opraviti z navadno močvirno lučjo, vendar ni nikjer v okolici katerega močvirja. Zanimanje za nenavadni pojav je naraslo, ko je poročala o luči vremenska opazovalnica, ki se nahaja 20 km oddaljena od jezera. Svet stoji pred nepojasnjenjo uganko. Prebivalci govorijo, da nekdo preizkuša najnovejšo smrtno žarko. Razburjenje je tem večje, ker so opazovali slično modro luč tudi leta 1914 — tik pred svetovno vojno.

ŽELEZNIŠKA NESREČA V RUSIJI

Moskva, Rusija. — Blizu Čite, se je dogodila dne 22. junija velika katastrofalna nezgoda. Trčila sta skupaj dva vlaka, v kateri nezgodi je bilo ubitih 51 ljudi. Sovjetske oblasti so to novice cenzurirale in so jo izdale v javnost še le po treh tednih, iz katerega vzroka, poročila ne povedo.

LETALSKA NEZGODE

Ada, Oklahoma. — V tujkajšnjem bližnjem mestecu Flitstown, je v nedeljo padel na dvorišče hiše Newton Prince, letalo, ki je zadelo hčerko

TRINADSTROPNA HIŠA NA PRODAJ

Vsak flat 6 sob; zidana. Blizu 26 ulice in Crawford Ave. Cena je samo \$6200.00. — Za naplčilo se sprejme tudi delnice od stavbinskih in posojilnih društev. Vprašajte pri: Anton Jordan, 2622 So. Harding Ave., Chicago.

DENARNE POŠILJATVE

odpravljamo v Jugoslavijo, Italijo in vse druge dele sveta po dnevnem kurzu. Včeraj so bile cene:

Dinarji:	Za izplačila v dolarjih:
Za \$ 2.55..... 100 Din	Za \$ 5.00 pošljite.....\$ 5.75
Za \$ 4.95..... 200 Din	Za \$10.00 pošljite.....\$10.85
Za \$ 7.20..... 300 Din	Za \$15.00 pošljite.....\$16.00
Za \$ 9.55..... 400 Din	Za \$25.00 pošljite.....\$26.10
Za \$11.65..... 500 Din	Za \$40.00 pošljite.....\$41.25
Za \$22.90..... 1000 Din	Za \$50.00 pošljite.....\$51.50
Lire:	
Za \$ 4.65..... 50 lir	Za \$ 9.00.....100 lir
	Za \$43.00.....500 lir

Ker se kurz večkrat spreminja so cene podvržene spremembi. Pri večjih svotah poseben popust. Vsa pisma in pošiljatve naslovite na:

JOHN JERICHI

(V pisarni Amer. Slovencev)

1849 West Cermak Road, Chicago, Illinois

UTRINKI IZ TAJNIŠTVA BZ.

Rezolucijo za beatifikacijo Slomškovo, ki smo jo poslali v registriranem pismu mariborskemu škofu, so podpisali v imenu ameriških Slovencev ti-le g. duhovniki, udeleženci lemonske slavnosti dne 5. julija t. l.: V. Rev. Anzelm Murn, Rev. J. Plevnik, Rev. Ruda Potočnik, Rev. Viktor Rogulj, Rev. Leo Novitskie, Rev. John Ferlin, Rev. Hugo Bren, Rev. Bernard Ambrožič, Rev. Benedikt Hoge, Rev. Aleksander Uranker, Rev. Salezij Glavnik. Med tem smo že brali v starokrajsem Slovincu, kako slovesno so tamkaj proslavili Slomškove dneve. V imenu vseh Slovencev je voditelj in minister dr. A. Korosec izročil mariborskemu škofu 400,000 podpisov.

Sedaj pa pojdimo nazaj k našemu svetniškemu kandidatu Baragi. Tudi "Družba za Baragovo semenišče" je za svoto nedeljo priporočila molitev za Baragovo beatifikacijo ter položila Slovincem na srce, naj se v svojih zadevah priporočajo škofu Baragi. Od strani Baragove Zveze moramo to naklonjenost pozdraviti in jo naknadno drage volje potrditi. Naj še za naprej velja to navodilo. — Ob tej priliki moram dati v javnost, da je Baragova Zveza ob zadnjem občnem zboru v Waukeganu odg. asovala \$200. za Baragovo semenišče ter svoto poslala direktno na ljubljanskega škofa dr. Rožmana. Prav verjetno je, da bomo na prihodnjem občnem zboru v So. Chiciagi dodali še toliko, da bo za eno sobo bogoslovca, ki bo potem na "večne" čase nosila ime Baragove Zveze.

V Glasilu KSKJ. je od časa do časa natisnjen oglas, ki je povzeta iz Baragove brošure in pove, kakšen je namen Baragove Zveze. Kakor sem že svoj čas povdaril, je naša Baragova Zveza privatna, po lastni iniciativi v življenje poklicana ustanova, ki je v svrhu Baragove beatifikacije dosegla, da je bila imenovana uradna oseba, tekozvanice VICEPOSTULATOR. Sedaj je njegova dolžnost, da stori vse, kar je za škofijski proces potrebno. Na zadnjem občnem zboru Baragove Zveze se je tudi določilo, da bo denar BZ na razpolago marquetteškemu škofu in po njem postulatorju, da se bo tako

Prijatelj

zmaglo čim prej poiskati vse listine in pisma in dea itd., kar je pri taki stvari potrebno, kakor je delo za beatifikacijo. Sedaj je v blagajni že nekaj nad tisoč dolarjev. Odbor Baragove Zveze misli po svojih zastopnikih stopiti v teh počitnicah k škofu ter posredovati, da stvar ne zastane. Marquetteški škof je še zmirom zelo zaposlen s svojo pogorelo katedralo, zato ni lahko dobiti pri njem avdienca. Upamo, da se nam bo to vseno v kratkem posrečilo. — Gotovo je dobro, da zainteresiramo ameriško javnost za Barago. Pri Baragovi Zvezi imamo sicer mesto propagandnega urednika, vendar je to mesto bolj za Slovence namenjeno. Za ameriško angleško javnost bi moral po svoti službi skrbeti postulator, kakor to delajo drugi postulatorji. Naj omenim samo postulatorja mdijanske deklice Tekakwithe. Kadar napiše kaj v njeno poveljanje, pošlje na vse zavode ter tako odpre dotični list, da vsakdo takoj vidi, za kaj gre. Tudi je dotični postulator na začetnem narodnem evharističnem kongresu v Clevelandu podrezal s takim uspehom, da so vsi zbrani škofje podpisali izjavo, s katero želijo, da se čim prej povelja Tekakwithe. Uradni osebni, kakor je postulator, je vse lažje dosegljivo. Oupri so mu arhivi in škofijske palače. In najvažnejše delo pri vsakem škofijskem procesu je, da se vse zbere, kar je treba zbrati. Če bo to pripravljeno, bo šlo nitro naprej. Odbor BZ ima nekoga škofa od zadaj, ki bo v tem slučaju precej dobil od 4000 škofov, ki se bodo podpisali, da stvar podpirajo. Če bi pa prej zainteresirali ameriško javnost, kalor pa imamo vse stvari zbrane, bi se ta zainteresiranost precej razgubila, kakor bi bila na mestu. Kljub temu pa smo naprosili dve osebi, da boste v tem smislu delovali. Naš namen je, storiti vse, kar je v naši moči.

Te dni so se zorač glar ni odborniki KSKJ. k svoji polletni seji. Prav lepo jih pozdravljamo ter jim želimo dobrega uspeha pri njihovem delu. Ravne smo imeli priliko, da smo pri statistiki z imenom IVAN MLADINEO brali, kako stojijo razne itgloslovanske podporne organizacije in kaj so storile za poučjanje našega naroda. Tudi KSKJ. je častno zastopana. Svojim članom je od svojega početka izplačala že skoro šest milijonov dolarjev v razne dobrodelne svrhe. Vsako leto gre v ta namen lepa svota. Na zadnji konvenciji se tudi sprejeli rezolucija, da bodo po svojih močeh poskrbeli za stare in onemogle člana ter jim — če bo prilika nanesla — zgracili zavetišče. To bi bilo zelo dobro in hvalevredno delo in od naše strani samo želimo, da bi te lepe ne položili Ad Kalendas Graecas... Mr. Ivan Mladinec je po listih objavil proglas, da bi rad podatkov o raznih društvih. Meni se zdi najbolj primerno, da se obrne s posebnimi vprašanji na polami na tajnike obstoječih društev, da naj le-ti odgovorijo na stavljena vprašanja; če bo potrebno, bodo še došli kak posebna dopolnila. Za naslove tajnikov mu ni treba biti v skrbeh, saj so od časa v naših listih.

Vsaj en dopis na teden, naj bo geslo vsake naselbine.

23 LET IZKUŠNJE
Pregleduje oči in predpisuje očala
DR. JOHN J. SMETANA
OPTOMETRIST
1801 So. Ashland Avenue
Tel. Canal 0523
Uradne ure vsak dan od 9. zjutraj do 8:30 zvečer.

Staro domovino v slikah

dobite v knjigi

'NAŠI KRAJI'

Vsebuje zbirko 87 krasnih fotografij v barokotiskisu na finem papirju.

KNJIGA STANE

\$1.00

Slike so iz vseh delov stare domovine. Posebno Gorenjska je dobro zastopana s svojimi znamenitimi kraji. Za njo Dolenjska in Stajerska.

Naročite si to knjigo takoj. Naročilo pošljite s potrebnim zneskom na:

Knjigarna "Amerikanski Slovenec"
1849 W. Cermak Rd., Chicago, Ill.

“Za srečo”

POVEST — SPISAL FR. MALOGRAJSKI

“Ne vem, čemu uganjaš sitnosti! Jaz storim vendar, kar hočem! To je res čudno, da bi moral za to ostati še tukaj, ker tebi ni po volji, da grem! Primaruha, kaj pa misliš!”

“Pa pojdi pozneje s kakim drugim parnikom! Ali moraš iti ravno z mano? Saj nimam nič zoper to, če greš, a to me jezi, da se držiš mene!”

“Ali ga ne poznaš?” reče Tonček. “Saj veš, da nima poguma, in da se mora držati zmeraj koga, kakor otrok matere.”

S tem je bil prepričan končan. Podali pa so se, poslovivši se od drugih, vsi trije na jednoisto ladijo, in sicer na francoski parnik “Bourgogne”.

Parnik je odplul ob najdnejših dopoldne. France in Jakob sta bila še zmeraj neka-kol hladna drug proti drugemu. Zato je govoril France večidel s Tončkom, ki je bil zelo dobre volje, in je bil danes torej laže dobiti od njega kak odgovor, nego po navadi. Držali pa so se vsi trije zmeraj skupaj, kajti kamor sta se obrnila France in Tonček, ondi je bil tudi Jakob. Bil je res tak, kakor ga je bil opisal Tonček. Samemu kar ni bilo prestatu, in akoravno je vedel, da je Francetu baš radi tega tako nadležen, ker se ne gane z njegove strani si vendar ni mogel pomagati.

Ker so se vozili naši potniki zdaj za svoj denar, so imeli dosti prijetnejšo vožnjo, nego tja grede. Smeli so se celo na krovu ladije prosto gibati. Toda vse tudi ni šlo tako, kakor bi bili oni hoteli. Tonček je bil v svojem veselju prijel za harmoniko in je začel igrati, ne da bi bil kdo moledeval, in ne da bi mu bil kdo obljubil desetico. Pa glej ga zlomka! Ne da bi mu bili ljudje hvaležni za to, so se začeli nekateri še ujedati, da take godbe ne potrebujejo, ter so zahtevali, da naj utihne! Tonček dolgo ni vedel, kaj ima pomeniti to mrmranje, in igral je prav, kakor bi se hotel ponašati s svojo umetnostjo, kar stopi neki mornar k njemu ter ga pozove z osornim glasom, naj ne nadleguje potnikov.

Zdaj pa je bilo treba videti Tončka, kako je stegnil kvišku tisti svoj sicer tako upognjeni, tanki vrat. Kaj, njegova harmonika naj bi nadlegovala koga? Kaj takega še ni bil doživel. Njegove zaspane oči se mu razširijo, in kakor vojskovodja, ki motri svojo vojsko, se začne ozirati po ljudeh, ki so bili zbrani na krovu, hotoč menda poiskati tistega, ki ni maral poslušati njegove godbe, in to še celo zastojne! Dolgo je zrl in strmел z odprtimi usti, naposled pa je odložil globoko užaljen svojo harmoniko na klop poleg sebe ter vzkliknil:

“Še prosili me boste, prosili, da bi vam igral, pa vam ne bom hotel! Le zapomnite si to!”

Bil je tako uverjen, da se to res zgodi, in da pride zanj maščevanja čas, da se je kmalu popolnoma potolažil.

Od začetka je bila vožnja mirna, akoravno so se valčki precej živahno zigravali. Toda proti četrti uri popoldne se pripode hipoma sivotemni oblaki na obzorje, in vzdigne se tak vihar, kakoršen se na suhem le malokdaj doživi. Ladijo je metalo kakor orehovo lupino sem in

tja, in med pljuskanjem dvigajočih se in padajočih valov je tulil in bučal veter, da je groza izpreletevala vse, ki so bili na ladiji. Potnikom se je poznalo brez izjeme, da jih navdaja skrb, in da se boje nesreče. A tudi poveljnik ladije in njegovi pomočniki niso mogli zatajiti popolnoma bojazni, dasi so se delali pogumne in so v jednomer tolažili tiste, ki so v obupnosti vili roke ter klicali na pomoč.

Med našimi znanci je bil Tonček še najbolj miren. V tem ko sta France in Jakob vzdihovala in je zlasti zadnji javkal, sedel je on molče na klopi, krepko oprijemajoč se držala. Gledal je pač nekam plašno in imel je usta odprta, kakor človek, ki z svojo pozornostjo čaka na to, kaj pride v bližnjem trenutku, a tožil ni in z nobeno besedo ni izdal, da se boji. Tudi slabostij ni imel, vsled katerih sta France in Jakob hudo trpela.

Čim bolj se je približeval večer, tem hujše so bučale in divjale sape, tako da je začelo upadati tudi pogumnejšim srce. Ne samo ženskam, tudi moškim je začel vstajati smrtni pot na čelu. Čim dalje glasneje so se vpili ljudje, in čim dalje pogosteje so se čuli klici obupa...

“O to je naša zadnja, to je naša zadnja ura!” je kričal Jakob neprenehoma. “Kaj sem mislil revež, da sem se podal na pot!” France ni preslišal teh besed in je mislil sam pri sebi:

“Pač res, kaj ti je bilo treba iti z menoj!” Govoriti pa se mu ni ljubilo. Preveč je bil prepričan, da se mu bliža zadnja ura, da bi bil še zbadal koga. Tudi ko mu je Jakob naravnost očital, da je on kriv njegove nesreče, ni črnil nobene besede. Pač pa se mu je izvijal vzdihljaj za vzdihljajem iz prsij, in večkrat je vzkliknil po tihem: Bog se nas usmili in sveta božja porodnica!”

Nevarnost je bila postala že tako velika, da so razdelili med potnike rešilne plove, s pomočjo katerih je možno, obdržati se delj časa nad vodo.

“Izgubljeni smo, izgubljeni smo!” ti klici so se ponavljali čim dalje bolj, in nihče ni več ugovarjal takim besedam. Celo poveljnik ladje ni več tolažil ljudi, temveč je delil le še ukaze za slučaj, da se ladija potopi. Če bi bil kdo hladnokrven dovolj, da bi bil opazoval pazorno, kaj se vrši in godi okrog njega, ta bi bil videl, kako različno se pojavlja smrtni strah pri raznih ljudeh. A kaj, ko se v takih trenutkih trese vsakdo sam za svoje življenje. V takih hipih skrajne nevarnosti se pokaže narava posameznega človeka bolj, nego ob katerikoli drugi priliki.

Na ladiji je bilo med drugimi tudi nekoliko Lahov. Ti so se vedli kakor besni. Skakali so sem ter tja, metali se po tleh, molili in preklinjali, vse ob jednem, da jih je bilo groza gledati in poslušati. Nasprotno pa je bilo nekoliko ruskih potnikov, ki sicer niso mogli prikriti obupnosti, kajti brala se jim je dovolj jasno na obrazu, pa se niso ganili, da je bilo videti, kakor bi z največjo vdanostjo pričakovali neizogibne smrti.

(Dalje)

POVESTNE KNJIGE IN ROMANI

Katere ima v zalogi naša knjigarna:

- KRIŠTOF KOLUMBE, ali odkritje Amerike. E. Šreknik. Brošura 282 strani. Interesanten roman iz življenja Kristofa Kolumba 65c
- KRIVDA, Fr. Bevk, brošura 165 str. Povest nam odkriva prezaletni slučaj, ki se je dogodil v slovenski družini. Poučna povest 50c
- KRIŽEM PO JUTROVEM, P. Topič. Povest s slikami. Izdala Cirilova knjižnica. Brošura 158 strani 60c
- KRIŽEM SVETA, V. Slemenik. Brošura 95 str. Zanimiva zgodovinska povest 35c
- LISJAKOVA HČI, J. Stare. Brošura 130 strani. Povest iz življenja našega naroda v domovini 50c
- MALI KLATEŽ, Mark Twain. Trdovezana knjiga s 224 str. Zanimive slike iz življenja sužnjev črncev itd. 70c
- MALI LORD, F. H. Burnett. Trdovezana 195 strani. Povest slika, kako dober otrok gane in omeča zakrjenu srce starega odjudnega čudaka. Povest je pisana v tako prijudnem tonu, da bi jo brali kar naprej. 90c
- MALO ŽIVLJENJE, F. Detela. Brošura 230 str. Povest iz življenja štajerskih Slovencev 65c
- MARIJA KOŽUHOVA, L. Hemon. povest iz francoske Kanade, ki je vzeta iz življenja kanadskih priselencev. Brošura 164 strani \$1.00
- MIMO CILJEV, M. Pugalj. Trdovezana 180 str. Deset zanimivih kratkih povesti: Zanešeni. — Trije meseci. — Helena. — Jerom. — Zaljubljeni kmet. — Labud poje. — Utešenje. — Pet kron. — Zemlja sveta. — Opice. Vse v eni knjigi \$1.00
- MISTERIJA, G. LeRouge. Broš. 178 str. Zelo napiet roman v katerem so opisana zanimiva potovanja in strašnih dogodkov na potovanju \$1.00
- MLADI GOZDAR, Izvirni roman iz slovenskega življenja na Primorskem. Brošura 110 strani 45c
- MOJE ŽIVLJENJE, Ivan Cankar. 20 kratkih črtic in povesti in vse prav zanimive. Trdovezana knjiga 75c
- MORSKI RAZBOJNIK, F. Marryat. Zanimiva povest o možu, ki ropal po morju in ugajal razne pustolovščine. Trdovezana 192 strani \$1.00
- MATI SKRBE, Jako zanimiv roman spisal Herman Suderman, brošura 249 strani \$1.00
- MRTVO MESTO, spisal Georges Podenbach, trdo vezana knjiga z 94 strani \$1.00
- MOŽ V SIVI SUKNJI, B. Orcey. Broš. 223 str. Roman iz Napoleonove dobe. Vse skozi napiet in zanimiv 85c
- MUKA GOSPE VERE, F. Bevk. Broš. 104 str. Vrlo zanimiva povest z napietimi prizori 75c
- NARODNA BIBLIOTEKA. Sestav najzanimivejših povesti iz domačega in drugega življenja. V zalogi imamo sledeče snopiče:
 - 4. snopič: V gorskem zakotju 45c
 - 8. in 9. snopič: Nesrečnica. Ivan Turgenjev. Povest iz ruskega življenja 45c
 - 12. snopič: Črtice iz življenja na kmetih. Andrejčkov Jože. Kratke, vesele povesti 30c
 - 20. snopič: Amerika, ali povsod dobro, doma najbolje. Poučna povest 30c
 - 21. snopič: Boj s naravo. — Treškova Urška 30c
 - 25. in 26. snopič: Beatni dnevniki. Lujiza Pesjakova. V srce segajoč roman 45c
 - 35. snopič: Kratke povestice iz pristnega slovenskega življenja. Andrejčkov Jože 30c
 - 39. snopič: Solnce in senca. Jos. Bedenek. Gorenjska povest 30c
 - 40. snopič: Svitoslav. Burna povest Slovencev 30c
 - 43. snopič: Edip na Kolonu. Sofoklej. Sta. ogrška drama 30c
 - 57. snopič: Nekoliko iz ruske zgodovine 30c
 - 58. snopič: Zarka o polnoči. Basnigoj. Povest slovenskega visokošolca 30c
 - 60. snopič: Emanek, lovčev sin. Doživljaji mladega dečka. — Berač. Povest iz vaščanskega življenja 30c
 - 59. snopič: Več kratkih, zanimivih 30c
- NA KRVAVIH POLJANAH, J. Matičič. Trdovezana 280 str. Ilustrirana s slikami. Zanimiva ljenja in strahote iz bojnih pohodov \$1.50
- NA POLJU SLAVE, Sienkiewicz. Broš. 292 str. Povest iz časa kralja Jana Sobieskega. Zelo zanimivega značaja 75c
- NA POMOČ, T. C. Bridges. Broš. 300 str. Napeta povest vse skozi, ki se čita z največjim zanimanjem 75c
- NA RAZLIČNIH POTIH, F. Frisch. Prirnerna povest za mlade fante. Poučna vse skozi 40c
- NARODNE PRIPOVEDKE, 1. zvezek. Dominikus 35c
- NARODNE PRIPOVEDKE, 4. zvezek. Dominikus 40c
- NARODNE PRIPOVEDKE IN PRAVLJICE, S. Sekolov. 27 kratkih pripovedk in zanimivih pravljic 35c
- NASELJENCI, J. F. Cooper. Zanimiva povest 35c
- NA SINJEM POLJU, trdo vezana knjiga \$1.25
- Mehkovezana knjiga \$1.00
- NAŠA ANČKA, zanimiva povest, brošura 249 strani 45c
- NA PRERIFI, J. F. Cooper. Povest iz življenja ameriških pionirjev 30c
- NAŠA LETA, M. Pugalj. Trdovezana 187 str. 12 zanimivih novel v eni knjigi 80c
- NAŠI PAGLAVCI, Iv. Trinko. Broš. 110 str. Črtice in slike iz beneško-slovenskega pogorja 45c
- NEPOZNANI ZNANCI, opis življenja v redu Cisterjencev. Broš. 115 str. 50c
- NAŠE ŽIVLJENJE, Ks. Meško. Broš. 108 str. Črtice in slike iz življenja 75c
- NAŠI LJUDJE, Al. Remec. Broš. 94 str. Zanimiva povest 40c
- NA VALOVH JUŽNEGA MORJA, Ig. Hladnik, broš. 49 str. Zanimiva pripovedka 35c
- NEVESTA S KORINJA, Fr. Jaklič. Brošura 102 strani. Zelo zanimiva povest iz kmečkega življenja. 80c
- NIHILIST, Zavorič. Broš. 80c
- NOVO MESTO, Roman, trdo vezana knjiga, spisal Miran Jart, str. Povest, ki opisuje ruske revolucionarce 40c
- OBISKI, Iv. Cankar. Slike iz značajev naših pisateljev. Trdovezana knjiga 176 str. \$1.25
- z 183 strani \$1.25
- OB TIHIV VEČERIH, Ks. Meško. Kratke zelo zanimive črtice, Trdovezana knjiga 232 str. \$1.00
- OBRAZI, C. Jeglič. Broš. 100 str. Vesele in zanimive črtice iz življenja 85c
- OD DUŠE DO DUŠE, Pisma dobrih ljudem spisal S. J. Peter Lippert; trdo vezana knjiga \$1.25
- Mehkovezana knjiga \$1.00
- OČE BUDI TVOJA VOLJA, Iv. Pregelj. Broš. 95 str. Povest iz Istre 50c
- OČE NAŠ, Fr. Malavašič. Povest za mladino in ljudstvo 75c
- ODISEJA, And. Kragelj. Broš. 268 str. Starogrška pravljica zelo zanimiva za vsakega 45c
- OTROŠKA LETA, Mks. Gorki. Povest iz ruskega življenja po vojni. Broš. 237 str. 85c
- OGLENICA, F. Zakrajšek. Povest o hudobnem možu, ter še 6 kratkih povesti. Broš. 76 str. 25c
- ONKRAJ PRAGOZDA, J. O. Curwood. Trdovezana 129 str. Zanimiv roman, ki pelje čitatelje skozi burne slučaje 80c
- OTROKA KAPITANA GRANTA, J. Verne. Trdovezana 607 strani. Vrlo napieta povest, ki vas vodi po Južni Ameriki in drugih krajih, da čitate s posebnim uživanjem \$2.00
- OVČAR MARKO, J. Jalen. Brošura 407 str. Povest iz življenja našega naroda, je zanimiva po napietosti in značaju \$1.25
- OZKA VRATA, spisal Andre Gide, brošura 80c
- Trdo vezana knjiga \$1.00
- PATRIA, H. Federer. Broš. 72 str. Povest iz irske junaške dobe 30c
- PERPETUA, ali afrikanski mučenci. Broš. 136 str. Povest nudi čitatelju pogled v dobo tretjega stoletja po Kristusu, ko so kruto preganjali kristjane 45c
- PETELINOV JANEZ, J. Alekovec. Broš. 126 str. Ako se hočete zabavati, tedaj berite Petelinovega Janeza, ni jo zabavnejše knjige od te 85c
- POD SVOBODNIM SOLNCEM, povest davnih dedov v 2. knjigah, vsaka knjiga \$1.25

PISANO POLJE

J. M. Trunk

Inteligentno delavstvo.

Menda je bil zadnji štrajk francoskega delavstva največji štrajk, kakršnega je kdaj videl svet, prava revolucionarno gibanje je bil, kakor se je pisalo, in vendar je vse poteklo brez vsakega nasilstva, ropanja, pljenja, brez vsakih znatnih neredov pač. Opravičeno je toraj, da se francoskem delavstvu prizna izredna inteligenca pri boju za svoje pravične zahteve, katere je baje tudi v popolni meri doseglo in jih v enaki meri zaslužilo. Vsa čast takemu delavstvu. Malo je na tem, kakšni politični struji je pripadalo to delavstvo, morda res v večini socialistični struji, dasi so morale biti pri tem tudi druge močno zastopane, saj štejejo komunisti v parlamentu do 70 poslancev. Nič na tem, kakšno delavstvo je bilo, dobro se je držalo, inteligentno se je izkazalo. Masam je pri kakem gibanju težko vlti inteligentnega zadržanja, to izkusi lahko vsak, ki je kdaj imel s kakim maso opraviti. V Borovljah je po polomu prišlo do nemirov, ni bilo nobeno mezdno gibanje, ampak videl sem takoj, da niti plenitev ni glavno, če se razburji masa, uničenje je prvo. Enako je bilo v Beljaku, ko so mase napadle vlake z živili, rezale žakle z moko in sladkorjem, in gazile do kolen v razsutih in uničenih živilih. Vsa čast francoskemu delavstvu vseh struj, ako se je zadržalo korektno, inteligentno.

Kakor kaže jasno zgodovina, tudi francosko delavstvo ni bilo vedno tako inteligentno v prejšnjih gibanjih. Dosti krvi je teklo in dosti tudi vrlo nedolžne krvi, in mnogokaj je bilo čisto po nepotrebnem uničeno, da nihče ni imel dobička. Marsikaj je treba zapisati na rovaš razburjenja, ogorčenosti, dosti pa je pri tem tudi grde strasti, golega maščevanja za opravičeno ali tudi le namišljeno krivico. Masa postane v takih slučajih — druhal, mob.

Špansko delavstvo ne more biti ponosno na svoje gibanje, in če bi bilo to v bistvu še tako opravičeno. Celo socialisti sami morajo čutiti izbruhe strasti, ko pač ni — inteligentne. Enako je večinoma kje drugje.

Žal, da se slovanskemu delavstvu vsaj vobče ne more priznati kake inteligence pri gibanju. Vobče, pravim, ker posamezni slučajju kažejo tudi častne izjeme. Pravo gibanje slovanskega delavstva se je uprizorilo le v Rusiji, ker v drugih deželah je šlo vedno bolj za kake lokalne zadeve in težnje. Za Rusijo pa velja vrlo nečastna označba gibanja:

nja: Dobro si rušil, Slovan! Slovan ne zna samostojno misliti. Drugi mu nekaj sugerirajo, sledi pa prav vsaki sugestiji s suženjsko pokornostjo, in kadar se malo izprosti, osvobodí, — ruši, uničuje, pokončava. Na ruskih veleposestvih je bilo pri izbruhu revolucije dosti živih nakopičenih, ampak ruski revolucionarjih je moral zažgati, da vidi uničenje, rušenje, pa je v prav kratki dobi umiral od gladi.

Priznam, da je težko in težavno držati mase pri redu, saj se navadno celo vojaška in stroga disciplina zruši, ko nekaj spodleti, temvečja čast gre zato francoskemu delavstvu, da je pokazalo toliko inteligence pri tako ogromnem gibanju.

V vsako slovensko katoliško družino slovenski katoliški dnevnik “Am. Slovenec!”

(Nadaljevanje s 3. str.)

tako lep, kakor kadar prosti odpuščanja, kadar odpušča ali leči rane svojemu trpečemu bližnjemu. In ta dela ne bodo vpisana samo v naš dnevni račun, temveč v veliko življensko knjigo del za blagor človeštva.

Za nameravano graditev sirotišnice za vso Dolenjsko se je pokrenila v vrstah bivših učenk velikopotezna akcija za zbiranje prispevkov. Pokroviteljstvo nad tem našim delom je prevzelo samo Nj. Vel. kraljica Marija.

Če ste torej kulturna sadika šmihelskega samostana, bivša učenk ali gojenka, in če vam je življenje potisnilo košček kruha v roko, odločite od tega koščka drobtinico te jo pošljite v naš sklad za zgradbo doma najbednejših naše Dolenjske. Katera pa more in hoče utrpeti več, lepo prosimo, da čimprej uresniči mo našo veliko, plemenito zamisel.

Pa tudi, če niste učenka šmihelskega zavoda, darujte po svojih močeh, saj bo sirotišnica namenjena sirotam cele Dolenjske in bo vsak, kdor bo za njo kaj daroval, posodil Njemu, ki najvišje obrestuje in ki je rekel: “Karkoli storite enemu od teh mojih najmanjših, meni storite!”

Naj nas pri tem našem plemenitem skupnem delu spremlja zavest, da gradimo veličastno stavbo, dom sirot, ki bodo dan za dnem in leto za letom sklepali v njem svoje ročice v hvaležni molitvi za one, ki so ga postavili in da bo morda baš ta molitev nedolžnih sirot izprosila na naše življenske steze blagoslova in sreče.

Udružene bivše učenske šmihelskega zavoda za zgradbo sirotišnice za Dolenjsko v Šmihelu pri Novem mestu.

Jacob Gerend Furniture Co.

704-706 North 8th Street, Sheboygan, Wis.

Priporočamo naš pogrebni zavod. Dobite nas podnevi in ponoči. Imamo tudi vsakovrstno pohištvo po zmernih cenah. Telefon: 85 — Res. 4080-W

Učite se angleščine iz Dr. Kernovega

ANGLEŠKO - SLOVENSKEGA BERILA “ENGLISH-SLOVENE READER”

kateremu je znižana cena in stane samo: **\$2.00**

Naročila sprejema

Knjigarna Amerikanski Slovenec

Chicago, Illinois 1849 W. Cermak Road,

Napačna je misel!

če misli trgovec, ali društveni uradniki, da so izdatki za tiskovine nepotrebni izdatki.

Lepa tiskovina napravi vedno najlepši vtis na vsakogar. Lepa tiskovina z vašim imenom je najzgovornejša reklama za vas!

Naročite tiskovine od:

Tiskarna Amerikanski Slovenec

1849 W. Cermak Rd.

Chicago, Ill.

Naročilom je priložiti denar, bodisi v gotovini, Money Order, bančnem draftu ali v znakmah. Knjige pošiljamo poštne prosto. Vsa naročila pošljite na:

1849 W. CERMAK ROAD, CHICAGO, ILLINOIS

Knjigarna Amerikanski Slovenec